

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 21 februari 1923 kl. 5 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om tull å bananer.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren av herr *Svensson* i Grönvik m. fl. väckt motion, nr 66, har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att nedanstående rubrik i gällande tulltaxa skall erhålla följande ändrade lydelse:

Stat. nr	Varuslag	Kvantitet för tullberäkningen	Tullsats Kr. öre
106 $\frac{1}{2}$	Bananer	1 kg.	— 25».

Det av 1906 års tulltaxekommitté år 1909 framlagda förslaget till tulltaxa bibehöll för färska bananer den då för alla färska frukter gällande tullsatsen av 10 öre för kilogram, och den proposition i ämnet, som av Kungl. Maj:t avgavs till 1910 års riksdag, anslöt sig härutinnan till kommittéförslaget. Nämnda riksdags bevillningsutskott hade att vid behandlingen av nämnda proposition yttra sig jämväl om ett i motionsväg framkommet förslag, innefattande att tullsatserna för flera slag av sydfrukt, bland dem bananer, skulle upphävas. Under uttalande att dessa tullar vore att anse företrädesvis såsom finanstullar, avstyrkte bevillningsutskottet motionen, därvid utskottet såsom skäl åberopade dels den inkomst, som samma tullar beredde statsverket, och dels den omständigheten, att de ifrågakomna frukterna icke vore att anse såsom »nödvändighetsvaror för befolkningens långt övervägande flertal». Bevillningsutskottets betänkande och förslag i omförmälda del godkändes av riksdagens båda kamrar. Tullsatsen 10 öre för kilogram kom följaktligen att fortfarande gälla beträffande färska bananer. För torkade bananer gällde en tullsats av 25 öre för kilogram.

Historik.

Vid 1917 års riksdag väcktes i andra kammaren av herr *Hellberg* i Ljungskile en motion, nr 28, i vilken hemställdes, att tullen å bananer, såväl färska som torkade, måtte upphävas. Den till stöd för yrkandet anförda motiveringen var i huvudsak byggd på en av professorn *Gunnar Bihang till riksdagens protokoll 1923. 7 saml. 3 häft. (Nr 3—5.)*

Andersson år 1916 utgiven bok med titeln: »Vårt dagliga bröd, näringsväxterna i världsproduktionen», och avsåg i första hand att påvisa bananens betydande näringsvärde och dess stora förutsättningar att komma till vidsträckt användning såsom näringsmedel i vårt land. Bevillningsutskottet vid 1917 års riksdag, som behandlade sistnämnda motion i betänkandet nr 22, betonade, i anslutning till 1910 års bevillningsutskott, även för sin del, att banantullen vore att anse såsom företrädesvis en finanstull. Emellertid fann utskottet vad till stöd för motionen åberopats hava givit gott stöd åt antagandet, att bananen kunde bliva, om dess pris nedbringades, av betydelse för folknäringen hos oss, liksom den redan syntes hava blivit det såväl i Nordamerikas Förenta stater som delvis även i England. Utskottet ansåg detta förhållande innefatta ett så starkt skäl för banantullens upphävande, att den statsfinansiella synpunkten icke borde få lägga hinder i vägen därför. Utskottet tillstyrkte sålunda den omnämnda motionen, en hemställan som bifölls av riksdagens båda kamrar. Genom detta beslut erhöi hithörande del av tulltaxan följande lydelse:

Fruktar (av träd) och bär:

färska eller enbart torkade, även krossade eller på annat sätt sönderdelade:

106.	-----	-----
106 $\frac{1}{2}$.	bananer	<i>fria.</i>
	-----	-----
	-----	-----
	torkade:	
	-----	-----
112.	kopra, ävensom bananer	<i>fria.</i>

I anledning av den till 1921 års riksdag avgivna propositionen om höjning av vissa finanstullar, vilken proposition icke innefattade tull å bananer, väcktes i första kammaren av herr Wohlin en motion med förslag om höjning av tullsatserna för ytterligare ett antal varor och bland dem bananer, färska, för vilka ifrågasattes samma tullsats som den nu föreliggande motionen avser. Bevillningsutskottet, som förordade tullförhöjning vid samtliga de i propositionen upptagna rubrikerna, förklarade sig på anförda skäl icke hava kunnat tillstyrka bifall till herr Wohlins motion. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets hemställan.

Motionen.

I den till stöd för den föreliggande motionen anförda motiveringen hava motionärerna erinrat, att 1921 års riksdags nyssnämnda beslut

icke berört den under tulltaxans nummer 106 1/2 fallande, tullfria artikeln bananer, under det att tullsatserna för åtskilliga andra utländska frukter och bär, såsom vindruvor och jordgubbar ävensom torkade plommon, sviskon, russin, korinter och nötter, genom samma beslut blivit höjda; och hava motionärerna förklarat, att enligt deras mening bärande skäl icke vare sig vid frågans behandling vid 1921 års riksdag eller tidigare kunnat anföras mot en lämpligt avvägd införseltull å bananer.

På sätt av det ovan anförda framgår utgingo bevillningsutskottet och riksdagen, då banantullen år 1917 upphävdes, från den uppfattningen, att det statsfinansiella intresse, som föranlett att tull åsatts vissa sydfrukter, borde lämnas åsido beträffande bananen på grund av dennas höga värde såsom födoämne. Då 1921 års riksdag icke biföll gjort yrkande om återinförande av tull å bananer, torde detta få tolkas såsom uttryck för enahanda uppfattning.

Bevillningsutskottet har icke i vad motionärerna anfört funnit tillräckliga skäl att ifrågasätta någon ändring i den av riksdagen sålunda intagna ståndpunkten.

Utskottet hemställer följaktligen,

att motionen II: 66 av herr Svensson i Grönvik m. fl., om tull å bananer, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 20 februari 1923.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Reservation

av herrar *Lithander*, *Johansson* i Kälkebo, *Henrikson*, *Ericson* i Obergå och *Bengtsson* i Kullen.

Närvarande: herrar *Röing*, friherre *Fleming*, *Gustaf Nilsson**, *Wigforss**, *Björns-son*, *Boman*, *Pers*, *Bärg* i Katrineholm, *Lithander*, *Johansson* i Kälkebo*, *Olsson* i Ramsta*, *Henrikson*, *Vennersten**, *Isak Svensson**, *Ericson* i Obergå, *Bengtsson* i Kullen, *Lövgren* i Nyborg, *Björklund** och *Pettersson* i Hällbacken*.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.